

Bengt Starrin og Per-Gunnar Svensson (red.). (1994). **Kvalitativ metod och vetenskapsteori**, Lund: Studentlitteratur.

Anmeldt af *Margareta Maunsbach*, læge, Ph.D.studerende.

Denne bog er et resultat af et samarbejde mellem en gruppe svenske forskere, fortrinsvis med baggrund i sociologi, pædagogik og psykologi, men også med berøring med teologi og folkesundhed. På den måde giver den et efter min mening alsidigt og interessant billede af, hvor kvalitativ metode anvendes og kan udvikles videre.

Bogen er delt i tre: En almen del, en gennemgang af forskellige filosofiske retninger som underbygger den kvalitative metode, samt til sidst to kapitler, som refererer to forskellige typer af gyldighedsspørgsmål.

Den almene del indplacerer den kvalitative metode først og fremmest i socialforskning, men også i forhold til kvantitativ forskning. Disse to kapitler giver læseren et blik over den videnskabshistoriske side af videnskabsteorien ("en resa i tiden"), og opridser de forskellige fags bidrag til den kvalitative forskning. Som et naturligt led indeholder denne rejse gennem tiden også diskussioner af, hvor den kvantitative forskning har sin plads i videnskabsteorien, og der gives forskellige foreslag til, hvordan begreberne kvalitativ og kvantitativ skal opfattes. I kapitel 2 gennemgås paradigmebegrebet, og der gives eksempler på forskellige filosofiske retningers videnskabs- og kundskabsforståelse.

I anden del præcisering af tre skoler inden for kvalitativ metode: hermeneutik, anvendt fænomenologi samt fænomenografisk metode.

Endelig omhandler bogens sidste del to meget forskellige kapitler om hhv. kønnets betydning i og for kvalitativ metode (med udgangspunkt i diskussioner om kvindeforskningens fokus) samt et kapitel som diskuterer validitetskriterier. Især synes jeg, at det sidstnævnte kapitel diskuterer nogle væsentlige emner, så som diskurskriteriet, den validitet som empirisk forankring af forskningen, triangulering, konsistens og det pragmatiske kriterium. Det giver ikke noget entydigt svar på, hvad der skal være opfyldt for at man opnår validitet, men det ville heller ikke være korrekt.

Som helhedsindtryk synes jeg, at bogen er velskrevet og fængende. For en læser som mig, der ikke har haft mulighed for at læse ret mange primærkilder inden for de inddragede filosofiske og sociologiske retninger, giver bogen en udmærket indføring i denne del af videnskabsteorien. Bogens styrke er, at alle kapitler indeholder dels teoretiske afsnit, dels afsnit med konkrete eksempler på forskning eller relevante problemstillinger, som er belyst med kvalitativ metode. Disse eksempler underbygger de mere teoretiske betragtninger på en givende facon.

Alle, som kommer i berøring med den kvalitative videnskabsform og forskningsmetodik vil på et eller andet tidspunkt fordybe sig i de videnskabsteoretiske aspekter, netop fordi kvalitativ metode har berøring med så mange forskellige retninger og samtidigt vurderes ud fra et helt andet videnskabsparadigme end det dominerende. Dette gælder for de fleste fag. Denne bog er derfor et velkomment bidrag til at få indplaceret den kvalitative forskning dels videnskabsteoretisk, men

også metodemæssigt. Den kan med sin forholdsvis klare og enkle form give ny indsigt til forskere, som søger mere overordnet forståelse for den kvalitative forsknings rationale, og er derfor en udmærket introduktion til emnet.